

JUAN DE LA COSA

Juan de la Cosa Somorrostro araneke semea zan, eta Bizkai'ko Enkarterrian 1.480'tik 1511'ra bizi izan zan.

Juan de la Cosa baiño izen ezagunagoa ei eban Juan Bizkaino.

Indiak aurkitzean, Kolon'en lenengo itxas-aldian, onen ontziko lemazain izan zan eta orregaitik Ameriken aurkitzaileen artean lenengoetarikoa da.

Bigarren itxas-aldian, nagusi zan bere ontzia ondatu zalako, «Niña» karabelearen mariñel izan zan.

Gizon kementsu ta trebetzat artua, lur barriak aurkitzen jarraitzeko aukeratu eben eta lortu be bai bien artean eta euren asmoak an bete, Alonso Hojeda'k Santa Maria'ko Kaien gertu ebazan lau ontzien lemazain eta nagusi zala.

1499n. urtean barriro eldu zan Indietara, andik España'ra biurtu eta beste itxas-aldi edo txango bat egin egiala eskatu eutsoen. Joan-etorri onetan Triana'ko Rodrigo Bastidas'en itxas-ontzi bi agindu ebazan eta 1.501'eko urtarrillaren lenengoan Cadiz'tik urtenda, Indietako Cartagena begitan arturik, ementxe lurreratu zan.

Laugarren joan-etorria egin eta barriro España'ra etorri zanean Isabel Erregiñearen aurrera agertu zan eta aurkitu ebazan gauza guztien barria emon eutson, berak margoturiko Indietako lur-irudi bat emonaz.

* * *

Aurrerantzean ezer egin barik geratu zala uste dozue?

Ez olakoik!

1.504n. urtean lau ontziren buruzagi zala, Uraba'ra eldu zan eta 1.505'ean itzulita 491.708 marabedi emon eutsozan erregeari, aугaitik 50.000 marabedi emonda bizitzareko saritu eta kaltetako eretzain nagusi izendatu eben.

1.507'an Indietatik aberaskiz beterik etozan ontzi biri itxaroten jaken San Vicente ta Cadiz'ko luradar inguruetan. Egin-bear au ondoren ordaingarrienaz bete eban.

Urte onen barruan Uraba'rantz itxasoratu zan Huesca ta Pinta deritxoen ontziakaz eta euren lemazaiñen agintari lez.

Andik eros-sari ta irabazkiz beterik itzulita, errege-aginduz 100.000 marabedi balio eutsoezan eta geiago 6.000 itxas-bazterretako laguntzagaitik, baita beste sari, bezuza, doai asko be, La Española'n lasai ta eroso biziteko.

* * *

Oraingoan baretuko ete zan?

Ezta! Ugarte onetara urten baiño len, Hojeda bere laguna eziñez egoala-ta, lur sendoan erri bat egiteko asmoa eukan lez, Juan de la Cosa'k emon eutson duango laguntza eta orrelan Hojeda'ren laguntzaille zala, Indietako arazoak bere eskuetan egozan eta Foseka gotzaiñaren bidez Uraba'ko agintari izendatua izatea lortu eban.

1.509n. urtean joan zan Juan de la Cosa ugarte aretara iru ontzigaz eta 200 gizonen nagusi lez.

An Hojeda'k ondo ta biotz onez artu eban. Au gero Nicuesa'gaz asarretu zan, euren agintaritza-mugen arazoa zala-ta.

Cosa'k egin ebazan euren artean bakeak Darien'eko Ibai Nagusia muga lez ezarrita, batak iparraldeko arloa ta besteak sarkaldekoa artzekotan.

* * *

1.501n. urtean Bere ontziakaz La Española'tik urten eban Hojeda'ren lur sendoko erria sortzeko praille batzuk eta bertako seme batzuk laguntzaille ebazala, baiña ez eban bere elburua lortu, ango seme asko beraganatu eziñaz.

Cosa'k ango jenteagaz kontuz ibilteko esan eutsen, baiña españatarrak ez eutsoen jaramondik egin eta areik astinduten jarraitu eben.

Bertako semeak geiagotu ta indartu egin ziran eta euren dardai pozituakaz trizkantza ta illaldiragarria egin eben, diru-gosez sakabanatuta ebiltzazan españatarran artean...

Cosa, errubakoa izan arren, dardai posoitu batek zaurituta gelditu zan guda onetan.

Ogei ta amaika urte baiño ez ebazan mundu onetan eta ainbeste dira bere gizaundi-egiteak!

LETONA'k